

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petivrstne po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Italijanska provokacija.

Nekdaj je bila Avstrija najponosnejša država na svetu. A ta ponos jo je že minil. Avstrija je postala skromna, skoro bi rekli ponižna in prenaša z angeljsko potrpežljivostjo vsakovrstne provokacije, žaljenja in celo nasilstva.

Kako žalostno ulogo je naša država na pr. igrala v prepiru z Združenimi državami ameriškimi zaradi uboja več tisoč avstrijskih državljanov! Niti najmanjšega zadoščenja ni mogla Avstrija izposlovati, in danes se ji roga zadnji Yankee.

In v Novi Zelandiji, kjer so vprizorili vsem določbam mejnarodnega prava in vsem veljavnim konvencijam nasprotujočo se gonjo proti Hrvatim, se naši državi ni nič bolje godilo.

Toda ne samo v daljnih prekomorskih državah, s katerimi se vsled slabotne in maloštevilne naše mornarice ni mogoče vskovati, izgubili so respekt pred našo državo, celo najbližji sosed, celo oficijalne osebe sosedne Italije si smejo že dovoljevati najpredznejše provokacije, ne da bi se ganila avstrijska diplomacija.

Dokaz tega je pismo, katero je pisal prezident italijanskega parlamenta, Zanardelli, jeden najupljivnejših in najuglednejših italijanskih politikov, tržaškemu županu dr. Dompieriju. Povod za to velepolitiško pismo mu je dala okolnost, da mu je tržaški župan poslal prepis vseh uradnih aktov in sklepov shoda primorskih laških županov dne 15. januarja.

Že to je škandalozno, da se je tržaški župan sploh obrnil do predsednika italijanskega parlamenta v svrhu intervencije proti lastni državi. Ako bi se to zgodilo v kaki drugi državi, ali ako bi si kaj takega dovolil kak slovenski ali češki župan, pa naj bi le poškilil na Hrvaško, bi bil takoj ogenj v strehi in z vladnega neba bi švigale nanj strele, dokler bi se ne spokoril. Ob koraku tržaškega župana pa se nihče ne spodtika, in ves oficijalni svet še ni našel niti besedice grajalne.

Še čudnejše pa je to, da naše ministerstvo zunanjih del do danes ni niti s prstom ganilo zaradi pisma, katero je pisal Zanardelli tržaškemu županu. Ko je „Independente“ to pismo objavil, je bil konfiskovan. Lahki pa so našli pot, da spravijo pismo v javnost. V zadnji seji istrskega deželnega zbora je posl. Scampicchio interpeliral radi te konfiskacije, in v svoji interpelaciji doslovno navedel „Independenteja“ članek.

Iz te interpelacije smo izvedeli, kaj se je predsednik italijanskega parlamenta predrznil pisati tržaškemu županu. V tem pismu pravi Zanardelli, da mu je do globine pretresel dušo občudovanja vredni vzgled zveste udanosti Italijanov iz beneške Giulie materi-domovini („... di essersi sentito commovere sin nel profondo dell'animo suo dal meraviglioso esempio di tenace attaccamento degli Italiani della Venezia Giulia alla loro madre patria“), in da sme Italija biti ponosna na te svoje sinove, ki s toliko ljubeznijo branijo njeno ime in njene pravice proti tistim, ki hočejo izbrisati neumrljive sledove Rima v julijski pokrajini („che l'Italia deve essere orgogliosa di questi suoi figli, che con tanto amore ne diffondono il nome e il diritto contro coloro, che vogliono cancellare le immortali traccie di Roma nella regione Giulia“).

Temu pismu ni treba komentarja. Prezident italijanskega parlamenta govori tu o avstrijskem Primorju, kakor da je to del Italije. Ako bi bil to pismo pisal kak zasebnik, bi ne bili rekli nobene besede, ali to pismo je pisal prezident parlamenta, oficijalna oseba prve vrste, in zato je to pismo impertinentna provokacija, da je podobne ni najti.

Ako dunajska vlada proti takemu predrznemu izzivanju energično ne protestuje, in ako si taci umešavanj tujih državljanov v notranje naše zadeve ne prepove z vso odločnostjo, potem moramo priti do mnenja, da merodajni krogi ali nimajo nobenega smisla več za čast in dostojanstvo avstrijsko-ogerske monarhije, ali pa da je

ta monarhija postala že tako slabotna, da se niti kacega Zanardellija ne upa ubraniti.

V Ljubljani, 4. maja. K položaju.

„Politik“ javlja, da se loti vlada najprej rešitve nagodbenega vprašanja, potem pa „saniranja političnih razmer“. „Narodni Listy“ pišejo, da bodo prihodnji tedni jako kritični, ter da pade bržčas v kratkem kocka odločitve. Ministerstvo se je naveličalo ozirati se na levo, zato se je odločilo — delati. Težišče položaja že nagiba ali se nagne v kratkem k desnici. Dr. Kaizl je šel v Prago, kjer ostane do sobote. Gotovo ne zamudi prilike posvetovati se s češkimi poslanci ter jim pojasniti položaj. Mlado-češki klub ima danes važno sejo.

Pogajanja o nagodbi.

Iz Budimpešte poročajo, da se snidejo v kratkem ministri obeh državnih polovic v ogerski prestolici, da se posvetujejo o nagodbi. Listi javljajo, da stojita vladi glede tega vprašanja na čisto diametralnem stališču. Szell ne priznava veljavnosti dogovorov v Ištu. Pogajanja se začno tekotom maja.

„Čistost volitev“ na Ogerskem.

Kot glavni pogoj za mir v parlamentu so zahtevali ogerski obstrukcionisti, da se sprejme volilna reforma, s katero se zajamči „čistost volitev“. Predloga te reforme se je izročila te dni parlamentu in bo gotovo sprejeta. Zanimivo vlogo igra pri tem katoliška ljudska stranka. Pridružila se je bila — iz sovraštva proti liberalcem — obstrukciji, zato je sedaj primorana glasovati za volilno reformo, ki bo napravila prav njej veliko škodo. Kakor pri nas delujejo namreč tudi na Ogerskem klerikalci z najnesramnejšimi sredstvi, s prižnico, s spovednico, z moštranco in drugimi takimi izvrstnimi volilnimi sredstvi, ki bodo po novih volilnih določilih prepovedana. Klerikalci bodo s kislim obrazom glasovali za ta predlog v poslanski zbornici, agitirajo pa na vse kriplje, da bi se zavrгла pred-

loga v magnatski zbornici. Značaja torej tudi ogerski klerikalci ne poznajo! Nova volilna reforma določa višino volilnih stroškov, to pa zategadelj, ker so zapravili doslej razni kandidati ogromne svote, katere so skušali kot poslanci nepoštenim potom dobiti zopet nazaj. Podkupljivost ogerskih poslancev je torej nekaj navadnega in — končno tudi — nekaj docela razumljivega. Ker se vrše volitve le na glavnih mestih v deželi, morajo priti volilci iz najoddaljenejših krajev — 40 do 50 km daljave — na volišče ter čakati ondi včasih cele tri dni, da pridejo na vrsto. Kandidati so primorani skrbeti za hrano in stanovanje takih volilcev, katerim morajo dati seveda še voz tja in nazaj. Ogerske volitve so torej sila drage. Nova volilna reforma, ki pa Slovanom na Ogerskem ni prav nič pravičnejša kot prejšnja, odpravi vsaj nekaj nepravilnosti in nepoštenosti z volišč, dasi jih docela ne zatara nikdar.

Troje poljskih urednikov zaprtih.

Zadnje dni aprila so zaprli v Varšavi izdajatelja, v Peterburgu pa dopisnika in urednika „Kurjera Warszawskiego“, kar povzroča veliko senzacijo. Vzroka se navajata dva: da so našli v redakciji zaupno pismo generalnega guvernerja v Vilni, Troickega, carju, in da je omenjeni list zastopal stališče, da se poljsko dijaštvo ne sme pridružiti štrajku ruskih velikošolcev, češ, mej Poljaki in njihovimi zatiralci ne more biti nič skupnega. List je torej pisal proti jedinstvu Poljske z Rusije. Razen tega je izšel v tiskarni „K. W.“ poziv na poljsko dijaštvo, s katerim se hujša baje proti vladi. Vsa afera še ni pojasnjena, napravlja pa jako mučen vtisk.

Kriza v italijanskem ministerstvu.

Deset mesecev samo načeljuje general Pelloux svojemu kabinetu, in že bo moral iti. V italijanskem parlamentu je nebroj stranic, ki nimajo posebno uglednih in odločilnih voditeljev, zato pa je parlamentarno življenje izročeno valovom slučajev in muham raznih poslancev. Sedaj so se zdru-

LISTEK.

Ruski igralci v Pragi.

Da se opravičim radi zakasnelega poročila, moral bi začeti, kakor se začenja toliko dopisov v tem listu: Čakal sem, da se oglasi kdo drugi in Vam popiše s spretnejšim peresom itd. — Čital sem bil v novinah, koliko uspeha je imela v Berlinu ruska tragedka Marija Gavrillovna Savina in njena družba s carskega gledališča Aleksandrinega v Petrogradu; čital sem bil pomenljivo oceno, katero je izrekel nemški cesar Savini, namreč: da bi morali hoditi vsi nemški igralci na Rusko učiti se k njej; čital sem bil, da je poslal nemški cesar za ruskimi glumci v Prago adjutanta, da jim razdeli dragocene spomine. Vsled teh glasov zbudilo se je v meni, starem prijatelju gledališke umetnosti, živo zanimanje za to rusko družbo.

Primerilo se je, da sem bil po opravičih v Pragi tiste dni, ko so bili tam ruski umetniki. Prvikrat sem jih videl, ne sicer na odru, ampak v ložih „Narodno divadla“ v nedeljo 16. aprila. Češki umetniki uprizorili so ta dan popoldne ruskim gostom na čast in zabavo „Prodano nevesto“. Rusi so se iz srca smejali jecljavcu Vašku (Krösing) in komedijantu (Mošni),

ki je pri nastopu ektemporal, da bode dal gostom na čast „veliko predstavo“. Občinstvo jim je napravilo na to kratko ovacijo. — Drugi pot videl sem ruske umetnike, zopet ne na odru, ampak v dvorani na Vltavinem otoku Žofinu, kjer jim je dal „spolek českých žurnalistů“ zabaven večer, katerega se je udeležilo veliko število praške inteligence iz vseh stanov, posebno mnogo seveda gledaliških in drugih umetnikov. Tudi nekaj Jugoslovanov je bilo navzočih. Primadona Maturova, heroina Laudova in druge dame od narodnega gledališča stregle so pri buffetu. Za umetniško zabavo skrbel je orkester čeških akademikov, največ pa mlada, ali že slavna glasbenika, goslar Kubelk in pianist Málek. Občevalo se je v češkem, ruskem in francoskem jeziku. Rusi so se udeležili in corpore; mej damami smo videli marsikatero krasotico ali pa graciozno postavbo, ki nam ostane vedno v spominu. Videlo se jim je, da se dobro počutijo mej češkimi brati. Odlični igralec Gorev zahvalil se je za sprejem v lepem govoru in dodal deklaracijo. Gospa (kneginja) Ozarevskaja pela je pri klavirju nepopisno graciozno nekaj ruskih narodnih. Čudil sem se, da se mi ruski igralci niso zdeli kar nič — igralci. Vedli so se priprosto, rekli bi: skromno, navno veselo in priščno. Nič domišljavosti, nič komedijanstva! Skoraj sem dvomil, ali

so res dobri igralci in ne morda boljši diletantje. — Toda prepričal sem se, da je drugače.

Ruski umetniki pokazali so se Pržanom v treh igrah. Po enkrat so dali Suvorinovo „Tatjano Rjepino“ in Špažinskega „Gospo majorko“, dvakrat pa so uprizorili „Damo s kamelijami“. Baš izmej ruskih iger žalibog nisem videl nobene. Odškodovala pa me je francoska igra, to se pravi: odškodovalo me je igranje ruskih umetnikov v „Dami s kamelijami“, ki mi sicer ni prav simpatična.

Da si je izbrala Savina, kakor vsaka potujoča gledališka zvezda a la Sara Bernhardt, Eleonora Duse in dr., tudi to paradno igro za svoje nastope v Berlinu in Pragi, bi jej bili skoro zamerili. Toda premislili smo, da ni z lepa uloge, katera bi bila za veliko umetnico tako prikladna, kakor jetična Margareta Gauthier, ki bode pač še dolgo virtuožkam na cdru dajala priliko, da pokažejo, kaj znajo. Bali smo se bili nekoliko, da si je izbrala tudi Savina „Damo s kamelijami“ zato, da poda strmečemu gledalcu vrsto bliščečih efektov in novih „nuances“. Nismo je še spoznali! Ko smo jo videli igrati, bili smo veseli, da jo vidimo prav v tej ulogi. Savini ni nič bolj ptujega kot hlastanje po afektih in iskanje „nuances“. Savina igra svojo ulogo naravno in priprosto, brez ajektacije in

pretiravanja kakemu učinku na ljubo. In baš „Dama s kamelijami“ je tako zapekljiva v tem oziru! Savina igra realistično, ali nepretirano, naravno-realistično. Ona na primer ne misli, da mora kot jetična Margareta Gauthier mnogo kašljati; pri celi predstavi, ko je skoraj ves čas na odru, slišali smo jo zakašljati dvakrat ali trikrat. Saj tudi jetični ne kašlja v jedno mér. Vkljub temu, ali bolje: vsled tega, da se ogiba efektov, napravi Savina v vsakem, tudi neznatnem prizoru na gledalca globok vtisk. Njen realizem je plemenito zmeren; brez silnega gibanja izraža občutke in strasti največ samo z obrazom in posebno v svojih velikih, globokih očeh. V prizorih n. pr., ko piše pismo, ali ko se razgovarja s starim Duvalom, zdela se nam je uprav nedosežna. Nepozabljiva nam bode ostala njena igra v zadnjem, smrtnem dejanju: umiranje jetične ženske, po resnici posneto umiranje, vendar pa brez naturalističnih učinkov, in brez mučnih občutkov pri gledalcu. Ko leži mrtva na divanu, videti je v njenem obličju nekaj izraz sreče, nekako preobraženje po prestalih mukah, kakor se včasih opazuje pri mrtvih, ki so ravnokar sklenili po dolgi bolezni.

Sara Bernhardt, Eleonora Duse in drugi sloveči umetnice predstavljajo v „Dami s kamelijami“ nervozno Parižanko „fin de siècle“. Savina pa igra ulogo tako, kakor

žili Sonnino, di Rudini, Gioliti in Zanardelli, da vržejo reakcionarnega Pellouxa in Canevara radi zunanje politike, zlasti radi ponesrečene italijanske ekspedicije na Kitajsko. Canevaro, ki kot admiral kaže ni dober govornik, je jako slabo zagovarjal svoje stališče. Zbornica se mu je porogljivo smejala. Dejal je, da so vojaki na kitajski zemlji samo ostrige lovili, ter da je nadaljeval vedno le zunanjo politiko prednika Visconti-Venoste. Splošno se sodi, da odstopi vse ministrstvo, ali pa da se razpusti zbornica.

Dopisi.

Iz Mirnega Kota, 1. maja. Občinski odbor Ljubljane je za nas Slovence eden najvažnejših zastopov, niti deželnemu zboru ne pripisujem te važnosti. Ljubljana je središče slovenskega življenja v vsakem oziru in kdo v ljubljanskem mestnem odboru kot strankar odločuje, to je merodajno za vse Slovenstvo. Ob slednjih dopolnilnih občinskih volitvah se je tudi na deželi videlo, da se vrši kaj posebnega v Ljubljani, kar zamore tudi na deželo uplivati. V duhu je vsa Kranjska in, rekel bi, vse slovenstvo stalo razdeljeno na dve stranki v tem ljubljanskem boju. Ta boj je bil iz več ozirov jako zanimiv in zaradi tega je dobro, da se ga po končani bitki malo še pregleda. Kranjski klerikalizem s škofom na čelu se je te volitve udeležil in Nemci so se enkrat šli svoje glasove. Ali glavna stvar je bila: klerikalizem je v tej borbi mislil zmagati. Če „Slovenec“ piše, da je klerikalizem le hotel puščati denarnicam liberalcev, potem je ta izgovor jalov. Škofa se za tak smešen bojkot ne postavlja na čelo križarske vojske. Če se je hotelo to storiti, potem je klerikalna stranka hotela škofa naravnost osmešiti. Missia bi se sploh ne bil postavil javno v boj, ali le, če bi bil do dobra prepričan o zmagi. Ta radgonski poljanec je dober diplomat, miren temperament, in svojih možganov ne redi zastoj. Izjaviti tedaj, da se ni na zmago mislilo in se je škofa Jegliča vendar le postavilo javno ven kot voditelja in aktivnega sobojevnika, je toliko, ko mu odrekati sposobnosti pametnega vodje ter o njem misliti, da je dober za „kanonenfutter“. Morda je kak posveten klerikalec škofa smatral za to, posebno, če smatra sebe kot maršala, ali rimski duhovnik nikdar ne pozabi, da je škof nekaj vzvišenejšega in če tudi njegovih sposobnosti ne čišla visoko. Ker smo o tem prepričani, moramo le misliti, da so kranjski klerikalci bili prepričani o zmagi. V tem nas podpira tudi to, da so klerikalci v tem boju zgubili vso razsodnost in se pokazali v vsej nagoti. „Materijalno hočemo uničiti liberalce“, boj za življenje in smrt v prav materijalnem pomenu vzeto, napovedal je slovenskim liberalcem škof Jeglič. —

si jo je pač mislil pisatelj; v značaj, katerega predstavlja, ne polaga več, kot je položil vanj pesnik. Narava, priprostost: to je velika, mogočna umetnost ne nenaadne ženske. Svoje visoko umetniško stališče pokazala je Savina tudi v tem, da je vzela sabo odlično družbo, da se ni hotela sama svetiti, kakor druge „zvezde“, ki si jemljó na pot k večjem še jednega dobrega „partnerja“. Njen ensemble šteje več prav izvrstnih moči. In kakor Savina, igrajo tudi njeni tovariši v mejah priproste naravnosti in plemenite zmernosti, brez patetične deklamacije, brez neumestnega kričanja in mahanja po zraku. Pred vsemi bodi omenjen zlasti predstavljavec značajev Gorev, ki je igral starega Duvala tako priključljivo, da smo se morali sprijazniti z dotičnim, sicer zoprno sentimentalnim prizorom. Zelo pohvaliti nam je dalje predstavljavca Armanda Duvala, mladega ljubimca Apollonskega, kateri ima v svoji nehvaležni stroki pač malo tako simpatičnih tekmecev. Tudi najmanjše, postranske vloge — in v „Dami s kamelijami“ so razun dveh vse vloge postranske — bile so v umetniških rokah. Celó v bornih ulogicah, kakor sta odvetnik Gustav (knez Ozarovsky) in zdravnik (Malikov) ali sta predstavljavca izborna v maski in v nemi igri. — Zares redek umetniški užitek nam je podala odlična družba.

Kdor bi pa utegnil misliti, da je moja sodba predobrohotna, izvoli čitati tudi nemški glas v dunajskem „Fremdenblattu“ od 20. aprila (Russische Künstler in Berlin),

Kaj takega duhovniška stranka javno ne pove. Rimski duhovnik je praktical to vodilo sicer v vsej zgodovini, ali v novejši dobi, ko označuje poseben vero kot Kristusovo ljubezen do bližnjega ter ravno ta njen prvotni princip kot rešilni v zdajšnjem gospodarstvu povzdiguje v nebo, skriva zverino, ki hoče piti kri svojega nasprotnika. Naše duhovenstvo ni dosti omikano. Občna omika je zanj prepovedan sad. Le zmage pijan, manj omikan klerik more tedaj tako odkritosrečno govoriti. Zahvalimo se milostljivemu škofu za to odkritosrečnost. Zdaj imamo črno na belem bojni črtež slovenskih klerikalcev. Torej slovenski liberalci, ali vsi tisti, ki ne morete hoditi z duhovniško politiko, ki ne morete rok lizati duhovnu politiku: aut — aut, ali: „Vogel friess, oder krepir“. To ni več boj za principe, to je na strani drugače mislečih boj za kruh, za obstanek. Dr. Krek je bral, da ameriški delavci delodajalcem, ki jim večjih mezd, ali krajšega delavskega časa nečejo dovoliti, vse storijo, da ne dobijo drugih delavcev, da ne morajo prodati svojega blaga. Najhujše orožje je to in rabijo ga, če že vse drugo milejše ne pomaga. In „oče slovenskega krščanskega socializma“, v katerega glavi se Marn, Cathrein, Ketteler, Vogelsang, Rantzing, Bernstein, Kantzky in drugi socialistični pisatelji v kolobaru sučejo in ki ima že fiksno idejo, da bo jutri po vsem svetu etabliran smešni krščanski socializem katoliške duhovščine, uporablja tudi vse načine boja delavcev v Ameriki, na Angleškem in na Nemškem za boj klerikalizma proti svobodomiselnim slovenskim politikom in ljudem in za njim vsa tropa naših revčkov kapelanov in župnikov in kanonikov. S to prikaznijo mora slovenski posvetni človek, ne le liberalec, prav ozbiljno računati. Lahko računamo, da plačuje pol milijona Slovencev na leto za bilet za potovanje v nebesa ter za prostorček v njih najmanj dva milijona goldinarjev. Naš narod je majhen, s toliko denarno silo se zamore dosti storiti, če se uporabi v agitaciji in pri nas v materijalno uničenje drugače mislečih. Klerikalci so v zadnjih letih nekaj akademično izobraženih posvetnih ljudi pridobili, ki so v prejšnjih letih robec pred nos deli, če se je o klerikalizmu govorilo. Ti vedo, da je v klerikalni vojni treba duhovnikom ubogati; slavohepnost jih ni vodila v te vrste. Dobro računajo in račun jim pove, da v Slovincih, kjer je toliko ljudi, ki ne znajo ne brati ne pisati, ni lahko konkurirati z mrtvo roko. Imeli so dobre namene. Duhovniki rabijo posvetne ljudi, oni vedo, da njihovo golobrado lice nima dobrega kursa mej narodom. Pod okriljem farovža se lahko pravda, (klerikalec se lahko kot pravdarski tehnik v jedni pravdi štirikrat pelje po 100 km. daleč), kurira ljudi dobro in slabo, kakor že talent in sreča naneseta, duhovnik skrbi za reklamo. Pater-

Želeli bi, da se Savina s svojo družbo o priliki pokaže tudi Jugoslovanom. Pač v Zagrebu.*

Iz srca nas veseli, da je ruski narod tudi v gledališki umetnosti na tako visoki stopinji. Bili smo v resnici prijetno iznenadeni. Sicer se nam je nekoliko sanjalo o drugih umetnostih na Ruskem, čitali smo n. pr. nekatera dela najimenitnejših ruskih romanopiscev, videli smo slike Vereščaginove, slišali smo Slavjanskega pevski zbor, čitali smo, kako senzacijo je vzbudil na Dunaju pred kratkim sinodalni zbor iz Moskve itd., ali kot pravemu zapadnemu Slovancu in Slovincu, ki se ne briga za iztočne brate, bilo nam je rusko gledališče popolnoma neznano, in neznano so nam bila imena Savina in Jermolova, kakor nam je neznanega marsikaj drugega o zadevah velikega sorodnega naroda.

Z ozirom na predstave ruske gledališke družbe v Pragi, pohvaliti nam je na posled tudi še — publikum. Pri vseh predstavah bilo je gledališče razprodano in, dasi se je ruska beseda na odru malo ali vsaj težko razumela, sledilo je odlično češko občinstvo igri z največo pozornostjo in je takoj spoznalo umetniške intencije ruskih gostov. Imenitni igralci na prizorišču — izbrana, omikana družba v dvorani — na obeh straneh ljudje, nad katerimi smo imeli resnično veselje!

Fr. Sv.

*) V Ljubljani pa seveda ne, kajti — bi kdo rekel —: Tu Rusov, „Gott sei Dank“, ni treba! Op. stavca.

nošter je treba obesti v pisarni in v sobo zdravnika; dobro je tudi, da se veliko nočna spoved odpravi; ali pa vsaj, da gospa soproga v „sitizimuru“ kako svetnice, ali svetnika obesi iz — obet cvete! In kdor ni slep, tudi lahko vidi, da se sodnikom namigava, da naj izvršujejo takozvano „Klassenjustiz“, predstavljeno v klerikalni jezik, drugače pridejo v farovške liste in avanzma je pri slojdu. — Trgovci, krčmarje pretijo naši klerikalci s konsumnimi društvi ubiti, to pa le liberalce. Kjer jim je trgovstvo poslušno, pravijo, da tega iz ljubezni do principa, prepričanja, ne storijo. Sicer so pa že v glavnem farovškem listu povedali, da so jim konsumna društva zgolj le politično sredstvo proti liberalcem.

To je kvintesenca slovenskega politikujočega katolicizma. Le nekaj še manjka, ali tudi ta „trumpf“ se bo izigral. Duhovniki-politiki bodo najbrže ženam liberalcev v spovednicah prepovedovali občevanje z moži — temi grdimi grešniki. „Ti moraš Boga bolj ubogati, kakor človeka“ — v to vodilo lahko tudi to prepoved stlačijo. In če tem ženicam še povedo, da je najnovejša verska tajnost to, da so one nebeske neveste, potem lahko kaj nereda napravijo tu in tam, kjer se moške dosti ne brigajo za duhovno pašo, na katero njihove ženice hodijo.

„Pa temu in temu ne daj svojega zasluzka, nima vere, ni naše vere. Goljufal te bo, prekanjen človek je.“ Tako se bo na tihem govorilo. In joj kmetiču, če bi kaj takega izdal obrekovanemu; v črne bukve farovške biblioteke, in njegovi otroci, vnuki še imajo trpeti posledice nad familio izrečenega prokletstva. Najavitejša stran naše slovenske zgodovine, ona 16. stoletja, nam kaže, da se je znal Slovenec tej vrsti ljudi v bran postaviti. Tedaj in v 15. stoletju so bili tudi mnogi katoliški farovži na Slovenskem hiše št. 13 in samostani ravno tako ali še v večji meri. Vso moč so imeli v 15. stoletju pred reformacijo katoliški duhovniki nad slovenskim ljudstvom. Rabili so jo tako, da so razjarjeni trpinčeni kmetje v ustajah 1515, 1525 in 1575 najprej samostanska in farovška vrata razbijali. — Slovenec ni tako zabit katoličan, kakor si ga navadno mislimo. Pokazal je že, da je vrgel ves katolicizem stran, ko so mu duhovniški krempliji do živega segali. Kdo ve, če v našem kmetu in meščanu še ni kaj onih žil, ki mu držijo hrbet in glavo po konci! Ne mislim na izpremembo veroizpovedanja! To je v našem času antikvirano, ker jedno toliko šteje ko drugo, in so vsa veroizpovedanja Bogu ljuba. Kdo bo danes cerkve, farovže zidal ter fundiral kašto za duhovnike drugega veroizpovedanja namesto že obstoječih! — Naš človek mora skrbeti za kruh za-se ter za familio. Ali drug čas, druga bojna orodja. Boj na nož? Zaradi duhovenstva se menda ne bode, slovenski liberalci, še izselili v druge kraje, kakor so to trdi, možati slovenski protestantje v 17. stoletju storili, ki so s tem svoji domovini največjo škodo naklonili, ker na njih mesto so prišli „katoliški“ možje, ki so polovico naroda napravili, ponemčiti pustili roka v roki s svetimi možmi katoliških farovžev ter škofovskih palač. In vse pustiti, v škodo prodati, to vendar ne bi šlo! Kaj početi? „Sprava!“ — Ali črn si, zapisan si že v črne bukve! Ne ti bodo verjeli, in celo ne redaj, če bo spokornežev dosti. Potem bodo šele „garjeve“ ovce ti naši sveti možje od zdravih ločili in vsako nedeljo jih bodo topli na lecah. „Zigeuner hinaus auf die Bank“, če že ne bo kaj drugega pretepevati! — Veš, katoliški duhoven nikdar ne odpusti sebi storjenega žaljenja. Vprašaj, meščan, naše starejše kmete, ki bodo dosti o tej ljubezni duhovnika do svojega bližnjega povedati vedeli iz prejšnjih in tudi zdajšnjih časov. Pod kap prideš, če „spravo“ maltretiraš. — Torej živ ne moreš v zemljo in volitev v Ljubljani ti je povedala, da ti slovenski katoliški duhovniki ravno to kot glavni bojni črtež imajo. Kaj hočeš? Udari ga po roki, ki te hoče okolo tilnika prijeti, da se mu posuši, da mu je ne morejo vsi katoliški zdravniki več ozdraviti! Ali si mož, ali imaš kaj moževskega ponosa v sebi, da le sploh dovoliš, da se kdo tako ošabno vede! Ali si ti potomec onih slovenskih, zgodovino osvitolajočih protestantov-Slovincov? Ali je bil le jedenkrat in le v tej reformacijski dobi

Slovenec mož? Ni res, stokrat ni res, da naš kmet duhovnika kot politika, kot vladarja v svojem gospodarstvu le količkaj rad vidi. Kdo bo gledal, da bi politika duhovnikov vse komandirala? Pa kaj se hoče odločevati, kdo bo imel pravico, v zemlji domači ostati in živeti! V takem položaju ni drugega storiti, kakor: vzemi sina ven kam, kjer zamoreta videti kak lep kraj naše domovine in prisezi ti in priseže naj tvoj otrok: Ne greva se na tuje, ostati hočeva doma, na svoji slovenski zemlji in jo braniti do zadnje kaplje krvi proti klerikalnemu sovražniku.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. maja.

— Osebnosti. Rudniški eleve, g. Josip Vitous, je imenovan plavžarskim mojstrom pri rudniškem ravnateljstvu v Idriji. — Računski praktikant pri ljubljanskem finančnem ravnateljstvu, gosp. Josip Rasp, je imenovan računskim praktikanom v finančnem ministerstvu.

— Ugovor proti občinskim volitvam. Klerikalna stranka je v sinočnem „Slovincu“ objavila ugovor, kateri vložil proti občinskim volitvam. Razlogi, s katerimi svoj ugovor utemeljuje, so tako ničevi, tako puhli, da se nam resnično smilijo tisti juristi, ki so ta dokument svoje duševne revščine skrpucali in ga zaključili z zahtevo, naj se razveljavi volitev iz vseh treh razredov. Po vsi Ljubljani je včeraj odmeval homeričen smeh, kateri je obudil ta ugovor, in mi se že sedaj veselimo na razpravo, katero provzroči v obč. svetu. Zdaj vidimo, da v celi klerikalni stranki nimajo pametnega pravnika, in da so klerikalni pravniki le neprostopoljni kumoristi.

— „Lep trifolij!“ Klerikalna kandidata „v rezervi“ znani magistratni Erzini „kozuljski“ Petrič ter slednjega svak Matko Arko, ki so se utaborili v neki gostilni na Poljanskem predmestju, ne morejo preboleti „groznega Sedana“ in udrihava po stari navadi še vedno po narodni stranki. Molčali smo dolgo, toda včerajšnji ugovor klerikalne stranke proti občinski volitvi, v kojem — slično predavanjem tega trifolija — kar mrgoli o „prešilih“, „prasjih trgovcih“, sploh je poln „pasje“ vonjave, napotil nas je, da te tri gospode resno svarimo prejenjati s svojo „prascologijo“, koja trdirajo v svoji stalni gostilni. Zlasti svarimo pa še gospoda Matko Arkota, ki je raztegnil svoja predavanja tudi v druge gostilne, v kojih nadleguje goste in se odlikuje s svojimi „prasci“ in „f. . . .“, s kojimi pita župana in občinske svetnike. Občutiti utegnil bi kaj takega, kar se bo „kandidatu“ Breskvarju prihodnje soboto pripetilo.

— Nemške spletke pri gasilnem društvu. Gospodje, ki so toliko let paševali v gasilnem društvu, postali so zdaj že smešni. Njihove spletke morajo presedati tudi najzmernejšemu človeku, tako da je mej gasilci zavladalo splošno mnenje: naj gospodje le gredo kamor hočejo, gasilno društvo bo tudi brez njih dobro izhajalo. Ko so gospodje po vsakovrstnih zvijačnih poskusih končno uvideli, da so gasilci možje in ne šljeve, so naznanili svoj odstop in prisegli, da ne store nobenega koraka več za društvo. Človek bi mislil, da so ti gospodje možbeseda in da drže kar obljubijo. Kaj še! Zdaj delajo posredovanjem svojih agitatorjev na to, da bi zopet prišli v društvo in dobili vaje v roke. Morda računajo na to, da bi vse odločne slovenske gasilce iz društva pometali in potem zopet uvedli stare razmere. Gasilci pa pravijo: „Kdor ni z nami, kdor prezira in sovraži našo narodnost in zaničuje naš jezik, za tistega tudi mi nismo. Ljubljana ne bo nazaj tekla in mi se ne bomo opekli! Nikdo ni primoran za gasilno društvo korake šteti. Na pomoč, slovenski gasilci!“

— Rudolf — obsojen. Pri ljubljanskem deželnem sodišču se je vršila danes vzklicna obravnava proti trnovskemu kaplanu Rudolfu. Kakor znano, je bil Rudolf v prvi instanci radi žaljenja občeupoštanega g. Urbančiča in prestopka zakona o zborovanju obsojen na globo 150 glđ., oziroma 30 dni zapora. Rudolf se je pri tej sodbi pritožil, a opravił ni ničesar. Deželno sodišče je obsodbo potrdilo v polnem obsegu, in Rudolf bo moral plačati globo in stroške. Zajedno z Rudolfom so bili obsojeni kurat v Harjah Janež Pfo-

fer in Rudolfova pristaša Fran Šircelj in Jožef Benigar vsak na globo 5 gl.

— **Se vedno — litjska praksa?** Novomeško okrajno glavarstvo pošilja slovenskim strankam tudi 1899. l. samonemška razsodila o vojaški taksi, dočim okrajno glavarstvo kočevsko slovenskim strankam slovenske uroča. Gosp. okrajni glavar pl. Vesteneck naj blagovoli takim „kozlom“ podrejenega mu uradništva narediti konec, če vé — kako ...

— **Klerikalci in VII. božja zapoved.** Ljubljanski pohajkovelec nam piše: Slovensko zastavo, ki se je zadnje nedelje valed zmage narodne stranke pri obč. volitvah po nekem narodnjaku obesila na črešnjo drevo nad železniškim prekopom ob Dolenjski cesti, je tisti večer neki klerikalni „puran“ ukradel in jo popihal z njo — čez Golovo. Škoda, da se nista s kakim policijskim stražnikom srečala.

— **Klerikalni „cehovci“ in krčmarjev račun.** Ob izanski cesti se je pretekli teden veliko pilo, in od otrok do starih škrtastih terciark je bilo na katoliški podlagi vse pijano in — „penasto“. Zdej pa je nastopil spet resen čas: — dva krčmarja sta položila svoja računa. Jeden je baje dobil plačilo, drugi pa — se bo nemara moral zanje obrisati pod nosom, kajti klerikalci temu krčmarju nečejo računa za vino in pivo plačati. Dr. Kreka pa ni tu; on je šel na Nemško spovedovat in pisat vestfalska pisma, mesto da bi poskrbel za poravnanje računov! Kurjevaški krčmar pa jim bo že uro navil, tem katoliškim rogoviležem!

— **Ubog „rotovž“!** „Če bi b'li mi, — je dejal pretekli terek barjanski Jazbar v Kurjivasi, — če bi b'li mi „klerikalci“ zdej zmagali, bi b'li na rotovž vse tiste jezikaste liberalce ven vrgli, v pisarne pa postavili bolj pravične nemške „peomtarje“; al' kaj, ko nas je blu premalu!“

— **Goriška kriza.** Italijanski poslanci se posvetujejo glede odgovora, ki ga hočejo dati dru. Gregorčiču na njegovo pismo, v katerem je naznanil glavarju slovenske posulate.

— **Istrski deželni zbor.** Tržaški namestnik grof Goëss se je osebno udeležil zadnje seje deželnozborskega odseka, kateri pretresa vladno predlogo o premeščanju istrskega deželnega zbora in deželnega odbora iz Poreča v Pulj. „Piccolo“ javlja, da je namestnik vladno stališče precizoval tako, da je vladi popolnoma vse jedno, se li deželni zbor premesti v Pulj ali se ne premesti. Vlada ni več Badenijevega mnjenja, da je deželni zbor na vsak način premestiti v Pulj, in vsled tega nikakor ne bo ujaljena, če se zakonski načrt odkloni!

— **Pokojni Franjo Bučar,** (stric našega rojaka, tenorista Bučarja), čegar smrt smo naznanili na kratko, bil je dlje časa, ko se je vrnil z Ogerske, posestnik na Perovem pri Kamniku, kjer je v nekdanjem mlinu etabiliral podjetje za izdelovanje snailnega prahu. A kakor mnogi drugi, ni imel sreče v domovini, katero je moral zopet zapustiti. Bil je kremenit značaj, vrla slovanska duša in pošten rodoljub. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Z Bleda se nam piše: Naši klerikalci imajo prav veliko težav s konsumnim društvom. Še g. Oblak ničesar ne more pomagati. Ne bo drugače, kakor da bo moral g. Evgen še s kakim podlistkom v „Slovenca“ na pomoč priti. Gospod Evgen je s podlistki in z izobraževalnim društvom dosegel tako velik uspeh, da se društveniki že kar v cerkvi klofajo! Tudi v Gorjah se kaže, da konsumno društvo ne dela prav dobro, kajti naš poslanec g. Azman je že name-raval odstopiti, in gospod nadučitelj Ž. je odstopil, gotovo ne brez vzrokov. Gosp. poslancu Azmanu svetujemo, naj bi kdaj tudi pridigoval o „konsumnih pijančih“, ne pa le vedno gostilničarje napadal. Sploh je pa statistično dokazano, da se iz celega okraja prav v vaši fari, gospod župnik, največ užitninskega davka za špirit dobi. Tu imate dosti dela, ako hočete kmetu pomagati. Na Bledu je po mnenju gosp. Oblaka vsega liberalizma vzrok samo šolski vodja. Proti temu je dosegel gospod župnik v zvezi z gospodom kapelanom, da sta postali obe učiteljski klerikalni, da tako udrihajo vsi štirje po šolskem vodji. Kako so duhovniki organizirani proti napredni stranki se povsod vidi, dosti slabo, da stojita dve učiteljski skupni s največjimi sovražniki sedanje šole in s njimi delujeta proti naprednemu šolskemu vodji, kateremu pa hvala

Bogu, vsi štirje ne morejo podkopati ugleda. Šker pa svatimo zadnje učno moč, dokler je še čas! — Več blejskih liberalcev.

— **Pevskega društva „Ljubljane“** drugi letošnji izlet se je vršil v nedeljo ob dvemljivem vremenu. Proti 3. uri popoldne pripeljalo se je na dveh lesastih vozovih do 30 pevcev na Skaručno k županu, kjer se je takoj pričela zabava ob izvrstni postrežbi Sršenove krčme. Navdušenje vskipelo je do vrhunca, ko sta izletnike s svojim prihodom počastila vrla dva ondotna svečenika, velečastita gospoda župnik Josip Lileg in pesnik Anton Medved. S težko se je bilo ločiti od tako zabavnih, zavednih in zaslužnih mož. Razšli smo se z vročo željo, da se kmalu zopet vidimo pri sv. Luciji.

— **Kolesarsko društvo „Ilirja“** naznanja, da priredi dne 14. t. m. svojo prvo cestno dirko in sicer Vrhnika-Ljubljana. Cilj pred „Narodnim Domom“. Po dirki vršil se bo na vrtu „Narodnega Doma“ veliki vojaški koncert. Natančnejši program se pravočasno objavi.

— **Regulacija mesta.** Poslopje usmiljenih sester na Radeckega cesti, ki se je po mestni občini odkupilo v regulacijske namene, so pričeli te dni podirati. Vhod v Komenskega ulice se vsled tega ondi razširi.

— **Olepišava mesta.** Olepišava „Zvezde“ se letos popolni, to sta namreč ostala dva trikota na gorenjem koncu. Tudi več drugih olepiševalnih del se v kratkem izvrši.

— **Nove ceste.** Ker je občinski svet odkupil bil preteklo zimo Rihtar-Farkašev svet ob Karlovski cesti, bode se sedaj cesta k novim hišam v Prulah podaljšala, oziroma dogradila in prometu odprla.

— **Novi nasadi.** Izanska cesta je letos do bližine iškega mostu po obeh straneh zasajena z mladimi jelšami. Za novi ta dre-vored dovolil je občinski svet potrebno svoto.

— **Podržavljenje pošte v Kranju** je vlada odklonila z motivacijo, da podržavljenja iz finančnih ozirov ni moči izvršiti. Za potrebne stvari država nima denarja, za to, da ga pri oknu meče, ga ima pa vedno dovolj.

— **Državno podporo v znesku 100 gl.** je poljedelsko ministerstvo nakazalo kmetijski podružnici v Grahovem (v logaškem okraju) za napravo ograje okoli njene drevesnice

— **Pomnožitev žandarmerije na deželi** izvrši se, kakor čujemo, na ta način, da se stanje moštva dežel. poveljstva pomnoži za 24—30 mož. manjše postaje po deželi odpravijo oziroma premeste, mestu njih pa ustanove na samotnejših krajih nove z moštvom po dva in tri žandarme.

— **Okrajna učiteljska konferenca za logaški okraj** vršila se bode letos v Planini dne 7. junija dopoldne ob 9. uri.

— **K naboru ga je prinesel.** Nemški listi poročajo, da je k zadnjemu naboru v Višnji gori prinesel neki posestnik iz Male Gobe, občina Poljšnik, svojega samo 120 centimerov velikega sina, pravcatega priltjivavca v naborni lokal. Neki Gorišek pa je imel v zgornji in spodnji čeljusti po dve vrsti zob. — Je-li to resnica, nam ni znano.

— **Nesreča na železnici.** Dne 1. maja je brzovlak, ki vozi iz Trsta proti Dunaju ob 2. uri zjutraj na progi mej Poličanami in Slovensko Bistrico, povozil 25letnega fanta Josipa Fureka iz Pretreža. Nesrečnik je čez osem ur v mariborski bolnišnici umrl.

— **Državne železnice.** S 1. majem se je imenovanje postaje „Žabnica“ (Saifnitz) premenilo v „Žabnica-Sv. Višarje“.

— **Corrigendum.** V včerajšnji notici: dr. Maderjeva zapuščina, naj se v 19. vrstici čita pravilno podporno društvo dunajskega vseučilišča.

* **Nova avstrijska bojna ladija.** Dne 3. t. m. so krstili in spustili v Pulju v morje novo torpedovsko križarico „Aspern“. Slovesnosti so prisostvali vsi v Pulju bivajoči admirali, štabni častniki, civilna oblastva in mnogo gostov. Admiral pl. Hinke se je spominjal zmagoslavne bitke pri Aspernu ter izrazil željo, naj bi nova avstrijska bojna ladija povsod množila slavo in moč države. Zvečer je bila pri admiralu velika soareja.

* **Kovinska obrt in kartelj.** Dne 7. in 8. t. m. bo na Dunaju shod zastopnikov kovinskih obrti, da se sjeдинijo glede korakov proti kartelonu, vsled katerih se je železo itd. silno podražilo.

* **Morski volk** je pri Bordigheri na italijanski Rivieri ujel za nogo nekega Angleža Cooka, kateri se je kopal v morju, in ga požrl.

* **Samomor.** Na Dunaju se je revident državnih železnic, Štefan E. v svojem uradu ustrelil, da je bil mrtev, še predno je prihitel zdravnik. Bil je še-le 36 let star, v kratkem bi se imel oženiti. Toda v zadnjem času ga je včasih spomin popolnoma zapustil. Tožil je to svojemu predstojniku, kateri ga je poslal na dopust. A ko se je vrnil, ni bilo nič boljše; zato se je tudi usmrtil. Štefan E. je bil jako dober in skrben sin ter sploh povsod priljubljen. Pri mrtvem so našli 297 gl., hranilnično knjižico, glasečo se na 232 gl. in dve pismi, jedno za mater, drugo za nevesto.

* **Zopet dva anarhista.** V Temešvaru so nedavno zaprli zopet dva jako nevarna anarhista, katera se so že dolgo iskali. Imela sta seboj različna skrivnostna pisma, govorila sta le francoski. Njiju potna lista sta se glasila na imeni Zarzala in Manche, kar je bržčas vse ponarejeno. Baš ta dva anarhista sta preteklo leto izvela v Belgradu neki atentat.

* **Pobegnil.** Iz Berolina je izginil s svojo ljubico lastnik menjalnice „Luisenstadt“ Fritz Thiele, kateri je zapustil nad 100.000 mark dolga. Prizadeti so večinoma ubožnejši sloji, ki so se udeležili igranja na borzi. Redarstvo je brzojavilo na vse strani, toda o Thieleju ni doslej sledu.

* **Velik snežen plaz** se je bil posul nedavno na Norveškem v Lilledalu. Plaz je bil 1500 metrov širok, to je največji plaz, kar ga pomni ljudje. Ogromna gomila snega je zgrmela s hriba v dolino, šinila preko reke Lilledal ter letela na oni strani kvišku po rebro gore. Plaz je nesel seboj velikansko število rib, ki so obležale na snegu. Tam so jih ljudje več dni pobirali in se gostili z njimi.

* **Ženski klobuk v cerkvi.** V Ohio, v Ameriki, so pred nekaj časa sklenili, da ženske ne smejo prihajati v cerkev s klobuki, kateri so s peresi in drugim lišpom bogato okrašeni, ker z njimi zakrivajo ljudem pogled na oltar. In res mora vsaka dama oddati svoj klobuk v garderobi ter dobi zanj številko, katero koncem maše zopet vrne za klobuk.

Telefonična in brzojavna poročila.

Smichov-Praga 4. maja. Jugoslovanska akademija je pri mnogobrojni udeležbi najodličnejših oseb sijajno uspela.

Gradec 4. maja. Knez Alfred Lichtenstein se je udal prigovarjanju nemških klerikalcev in je umaknil svoje naznanilo, da se odpove mandatu za deželni zbor štajerski.

Gradec 4. maja. V Waltendorfu je ustavilo 600 delavcev ondotnih opkarn delo.

Dunaj 4. maja. Najvišje sodišče je potrdilo razsodbo praškega nad-sodišča, s katero se je občina Vršovice pri Pragi obsodila, da mora na svoje stroške postaviti v prvotno stanje poslopje ondotne nemške šole, ki je bilo za časa protinemških izgredev deloma demolirano in da mora plačati nem. Schulvereinu 300 gl. odškodnine.

Praga 4. maja. „Národní Listy“ potrjajo, da hoče vlada jezikovno vprašanje urediti s cesarsko naredbo temeljem § 14. in pravijo, da je taka uredba v intencijah krone in nemških klerikalcev. Dotični zakonski načrt je že pripravljen. Nadalje pravijo „Národní Listy“, da se na dan 13. aprila sklicana seja izvrševalnega odbora desnice zategadelj ni vršila, ker takrat še ni bil gotov načrt jezikovnega zakona, ministerski predsednik pa da ni hotel z negotovim načrtom priti pred izvrševalni odbor.

Praga 4. maja. Finančni minister dr. Kaizl je prišel sem. „Nar. Listy“ in „Politik“ pravita, da je Kaizlova naloga, informovati češke veleposestnike o vladnih namerah in izvedeti mnenje čeških poslancev o nameravanem jezikovnem zakonu.

Praga 4. maja. Češki poslanci so sklenili, da na mesto Lipperta volijo v deželni odbor dra. Werunškega.

Rim 4. maja. V včerajšnji seji poslanske zbornice je ministerski pred-

sednik Pelloux prečital daljšo polemično izjavo, v kateri je rečeno, da večina parlamenta obsoja način vladne akcije glede pridobitve kitajskega pristanišča San Mun, in da je vsled tega ministerstvo podalo demisijo.

Rim 4. maja. Levica je izdala izjavo, s katero ostro obsoja vladno postopanje, in da je neustavno postopanje, češ, da je s tem postopanjem vladna odgovornost postala iluzorna.

Rim 4. maja. Kralj je vojvodo Visconti-Venosto brzojavno poklical v Rim.

Bukurešt 4. maja. Vlada je razpustila parlament. Nove volitve v poslansko zbornico in v senat se bodo vršile v prvi polovici meseca junija.

Bruselj 4. maja. V okrožju Charleroi štrajka 23.700 premogarjev. Položaj je skrajno kritičen.

Berolin 4. maja. Odbor za pospeševanje gibanja „Proč od Rima“ v Avstriji razglša, da je doslej v ta namen nabral 14.900 mark. Od te svote je osrednjemu društvu v Halle oddal 10.000 mark. S tem je dokazano, da se gibanje za prestop k protestantizmu podpira s pruskim denarjem.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

Stari predsednik mu je namignil, da naj molči. „Premučno je, se o tem razgovarjati!“ rekel je.

Prvikrat v življenju vršila se je sodba nad njem. Tako torej je govoril oškodovane, ki je imel vso pravico, obtožiti! Starec je moral tak nauk prejeti! A hlabro se je držal tudi naprej.

„Na mojega zeta,“ začel je po kratkem molku, „pač ne smete več dosti računati. On je, kakor Vam je znano, odpotoval in bo morda dolgo izostal. In tako boste na lastno pridnost navezani.“

„No,“ menil je mladenič ne brez šaljivosti, „to tudi ni malo. A reči moram, da bi se tudi ta kapital — moja pridnost namreč — lahko podvojila, če bi imeli veliko prijaznost in dobroto, meni povedati, kaj mi je upati.“

Predsednik deželne sodnije je bil primoran odgovoriti. In storil je to tudi rad. Mladi možak se mu je bil prikupil.

„Vi mi boste s častno besedo obljubili,“ rekel je, „da se ogibljete moje hčere toliko časa, da ste samostojni. Če se do takrat Vaša in Štefanijina naklonjenost ni spremenila —“

„Torej da bom svetnik kupčijske zbornice ali saj na potu do te časti? Malo dolga je ta doba, gospod predsednik, a jaz imam deklo rad in poskusil bom!“

Kraj svoje otožnosti se je stari gospod moral smehljati, in podavši mlademu možu roko, se poslovil od njega: „Na svidenje, mladi moj prijatelj!“

„To upam!“ je krepko odvrnil prodajalec, mu srčno stisnil roko ter odšel.

Zopet je bil predsednik deželne sodnije sam.

Dva moža sta ga danes obiskala: jeden popolnoma tuj — jeden njegovemu srecu tuj. V resnici pa je bil le jeden pri njem: Henrik! Ne kaznovani, ne, marveč tožitelj s svojimi poštenimi, nedolžnimi očmi. On je poravnal storjeno zlo nad postavno in moralno dolžnostjo, on se je že dolgo spokoril za svoj pregrešek, katerega je storil z nedolžnim srcem, akoravno kriv pred postavo. In on, sodnik, on je boginji maščevalki žrtvoval najsvetejše: obiteljske vezi. On je oropal ženo moža, otroka očeta!

Mogočna zgradba njegovih pravnih nazorov se je porušila. Zaman iskal je v spominu, od kod izvira to zaničevanje kaznovanega, ti vedno živeči posledki kazni. Je-li bilo to v resnici zgolj strašilo? Se je li hotelo s tem slabega ustaviti, veleč mu: „Varuj se! Če padeš jedenkrat, ne boš nikdar več nam jednak! Tudi v prostosti boš verigo ječe s seboj vlekel, če si bil kaznovan! Je-li bilo samo to, in je li bilo človeški družbi v resnici ustrezno za brezkončnostjo kazni? Ne govori marveč iz tega nazora, ki jemlje kazni moč poravnanja — le resno, žalostno, usmiljenja vredno farizejstvo?

Predsednik deželne sodnije je globoko vzdihnil. Ni se več čutil kot sodnik, temveč kot krivčnik. In stroge njegove ustne mrmrale so: „Henrik — Henrik! Mi moreš-li odpustiti?”

(Dalje prih.)

Zahvala.

Slavna posojilnica v Cerklji je podarila za tukajšnje revne učence 20 K v nakup učnih pripomočkov.

Za ta izdaten dar izreka podpisani krajni šolski svet slavni posojilnici najtoplejšo zahvalo.

Krajni šolski svet v Begunjah
dne 28. aprila 1899.

Mat. Arko, t. č. predsednik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. aprila: France Poljanšek, pleskar, 77 let, Poljanska cesta št. 12, vodenica.

Dne 2. maja: Stanko Zamljen, čevljarjev sin, 6 mes., Pred Prulami št. 29, krč.

Dne 3. maja: Katarina Poje, krojačeva vdova, 74 let, Karlovska cesta št. 7, trebušna vodenica.

V hiralnici:

Dne 29. aprila: Amalija Grünseich, natakarica, 34 let, jetika.

Dne 2. maja: Marijana Kalan, dninarica, 62 let, vsled raka.

V deželni bolnici:

Dne 28. aprila: Filip Wallner, dninar, 46 let, naduha.

Dne 29. aprila: France Janč, dninar, 72 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
3.	9. zvečer	731.0	12.2 sr. jz.ahod	jasno		
4.	7. zjutraj	730.9	10.2 sl. svzhod	dež		
5.	2. popol.	732.1	8.0 sr. svzhod	dež		

Srednja včerašnja temperatura 13.1°, normala: 12.4°.

Dunajska borza

dne 4. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	"	55	"
Avstrijska zlata rentna.	119	"	15	"
Avstrijska krona rentna 4%.	100	"	35	"
Ogerska zlata rentna 4%.	119	"	65	"
Ogerska krona rentna 4%.	97	"	30	"
Avstro-ogerske bančne delnice.	919	"	—	"
Kreditne delnice.	359	"	15	"
London vista.	120	"	45	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	"	95	"
20 mark.	11	"	78	"
20 frankov.	9	"	55 1/2	"
Italijanski bankovci.	44	"	55	"
C. kr. cekini.	5	"	68	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgova ulica 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Dekle

izurjeno v trgovini z mešanim blagom, želi vstopiti v službo v Ljubljani ali tudi na deželi.

Ponudbe na upravnitvo „Slov. Nar.“ pod „Dekle“.

(847-1)

Poštna upraviteljica

sprejme se takoj na pošto v lepem kraju Savinjske doline, in sicer najrajši začetnica, ki je ravno kar dovršila izpit z dobrim uspehom.

(832-2)

Več pove upravnitvo „Slov. Naroda“.

Lattermannov drevored.

Samo 5 dnij tukaj na ogled!

Opicno gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinetto.

V petek, 5. maja dve veliki predstavi

ob 1/5. uri popoldne in 8. uri zvečer. Na splošno željo koncem predstave velika pantomima opic: **Sodna dvorana opic** ali **usmrtenje z ustreljenjem in na to pogreb**, izvajajo opice in psi.

(852)

V soboto 2 predstavi.

Začetek ob 1/5. uri popoldne in ob 8. uri zvečer.

Dve lepi stanovanji

se z avgustom ali novembrom oddasti.

(850-1)

J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Dva močna učenca

se vsprejmeta takoj

(835-1)

v klepariji L. M. Ecker-ja v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7.

Na Mestnem trgu.

Za mesec avgust se oddajo:

Jedno elegantno stanovanje v II. nadstropju.

Dve lepi stanovanji v III. nadstropju.

Vpraša naj se pri Henrik Kenda, Mestni trg št. 17.

(837-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal Ansee, Isel, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zell'a ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Šiluki pridejo!

Dvajset oseb, moških, ženskih in otrok iz

(777-7)

Sudana.

Stanovanje

na Kongresnem trgu št. 12

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami se odda s 1 avgustom t. l.

Več se izve pri hišniku istotam. (834-2)

Za dobo gradbe justične palače

se v najbližji bližini iste daje v zakup stavbišče, na katerem se lahko postavi baraka za razkuho ali za gostilno.

Kje? pove iz prijaznosti upravnitvo „Slov. Naroda“.

(824-2)

Pristno domače žganje

staro slivovke, droženke in trepinovke, fini brinjevee in borenicevee kupite pri trdki

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah. (21-102)

VABILO

rednemu občnemu zboru

„Posojilnice

za Sodražico in okolico“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 14. maja 1899

ob 3. uri popoldne

v posojilnični pisarni v Sodražici.

Dnevni red:

- 1.) Potrjenje letnega računa.
- 2.) Izvolitev nadzorstva.
- 3.) Prememba pravil.
- 4.) Slučajnosti.

(842)

Načelstvo.

Oklic.

Dne 5. aprila 1898 umrla je v Gor. Košani štev. 29 brez oporoke vžitkarica Marijana Orel roj. Knafelc. Ker je bivališče jedinega dediča

(845)

Jurija Knafelc-a

neznano, pozivlja se isti, da se v enem letu od dne 18. februarja 1899 oglasi pri tej sodnji in prijavi dedičem, ker bi se sicer razpravljalo zapuščinsko s skrbnikom g. noterjem Omahen-om v Postojni.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni oddelek I, dne 18. februarja 1899.

Največjo izber

elegantnih

(835-7)

solnčnikov priporoča po najnižjih cenah **L. Mikusch** Mestni trg št. 15.

Učenca

n. pod 14 let starega vsprejme v trgovino mešanega blaga Ivan Kamberček smarno pri Litiji. (798-3)

Kleparski pomočnik

z dobrimi spridevali se sprejme takoj pri **Franu Dolžanu** (840-1) kleparju v Domžalah.

Kče se popolnoma izurjenega pomočnika in učenca

za prodajalnice z mešanim blagom (jedila, železje, steklenina, barve).

(812-3)

A. Casagrande

Ajdovščina, Primorsko.

V svojo trgovino z mešanim blagom sprejem

dva trgovska pomočnika

jednega manufakturista in jednega za špecerijsko in železno stroko. Oba morata biti dobro izveščana in spretna ter z dobrimi spridevali. — Ponudbe sprejema

Fran Varlec

(848)

trgovec v Brežicah.

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mline

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dob se en-gros po originalnem ceniku pri

Anton Ditrich-u

glavnem zastopniku (733-6)

Marije Terezije cesta št. 2. Ljubljana.

Razglas.

Prostovoljna prodaja premičnin

iz zapuščine Elizabete Krenn se bo vršila

do 6. maja t. l.

dopoludne ob 9. uri

na Mestnem trgu v hiši št. 19.

V Ljubljani, dne 3. maja 1899.

Ivan Gogola

(849)

c. kr. notar kot sodni komisar.

Ženitna ponudba.

Flupčevalec, prijetne vnanjosti, s dobro vpevajočo trgovino, se želi kmalu poročiti s za domaćijo odgojeno gospodično, ki ima neholiko premoženja v gotovini.

(851-1)

Prijazne (ne anonimne) ponudbe naj se pošiljajo pod „Čino 100“ upravnitvu „Slov. Naroda“.

Ustanovljeno leta 1842.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. 18. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

← Zaloga →

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, številnega mazila za hrastove pade, karbolinjeve itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Epidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot prisanano rešilo in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode najbolje blago in

kravate

prodaja 18

Alojzij Persché

Predtiskofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah 18 solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opokarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 18 po najnižjih cenah.

Motikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Klobuke

najnovejši fačone priporoča po nizki ceni

J. S. BENEDIKT

na Starem trgu. 18